

Zondag 17 januari 2016
(her)bevestiging ambtsdragers
Bijbellezing: 1 Petrus 5,1-5a

Het kan gebeuren dat je als ambtsdrager soms zult verzuchten: 'waar gaat het nu allemaal om? Waar ben ik nu mee bezig?' Over deze vragen gaat het in de preek over 1 Petrus 5.

Enige voorzichtigheid is gevraagd in het interpreteren van de woorden van Petrus, want de gemeenten van toen zijn niet te vergelijken met zoiets als onze gemeente nu. Toen waren de gemeenten vaak kleine huisgemeenten, misschien van hooguit 50 personen bij elkaar, nu hebben wij als gemeente een kaartenbak waar bijna 1000 personen instaan. Toen had men geen kerkorde, geen landelijke kerk, geen predikanten met opleiding en bijbehorend traktement, maar was alles kleinschaliger, veel meer geïmproviseerd, zonder vaste structuren. Het hele kerkgebeuren is in de eeuwen daarna dus ver doorontwikkeld en veranderd. Toch meen ik dat wij uit die enkele woorden van Petrus nog heel wat kunnen leren voor ons als gemeente nu.

Een kudde schapen

Petrus zegt tegen de leidinggevenden van de gemeente: *hoed Gods kudde, waarvoor u de verantwoordelijkheid hebt.*

Hoed Gods kudde. De gemeente wordt dus voorgesteld als een kudde schapen. Aan de ene kant een heel mooi beeld (denk aan de goede Herder, aan Psalm 23 enz.). Aan de andere kant een heel typisch beeld: wie wil er nu met een schaap verlegen worden? Schapen zijn kwetsbaar. Worden snel opgejaagd. Staan bloot aan allerhande gevaar. Niemand kiest niemand het beeld van schapen om zichzelf daarmee op de kaart te zetten. Maar laat *dat* nu precies het beeld zijn van de christelijke gemeente: een schaapskudde.

Zo staat de kerk in de wereld. Zo staat de hervormde wijkgemeente Capelle-Schollevaar in de samenleving. Zo zijn u en ik samen christen hier ter plaatse. Als een schaapskudde. Kwetsbaar. Zonder groot respect af te dwingen. Bepaald niet getuigend van onze eigen kracht en kunnen. De gemeente volgt haar Heer op haar weg door de wereld, zij volgt haar Heer, Die ons voorging als een lam... dat ter slachting werd geleid... als een schaap dat stom was voor zijn scheerders en zijn mond niet opendeed... Zichzelf opofferend, zichzelf gevend voor de wereld....

Schapen die een herderstaak krijgen

Vandaag worden er een paar gewone schapen uit de kudde tot herders geroepen... Zo schrijft Petrus het: 'Hoed Gods kudde, waarvoor u de verantwoordelijkheid hebt...' Neem je herderstaak op je. Schapen die opeens een herderstaak krijgen. Dat is best wel vreemd. Want zij zijn in geen enkel opzicht verheven boven een ander, in geen enkel opzicht beter dan de rest. En toch krijgen zij met de andere ambtsdragers samen een herderstaak... Hoe moet je daar nu mee omgaan?

Het leiderschap over Gods kudde roept wel vragen op. Maar die vragen zijn eigenlijk al zo oud als de Bijbel zelf. Denk aan: Mozes, de profeten, Paulus. Allemaal werden zij bevraagd op hun bevoegdheden: wie dachten zij wel niet te zijn? En ik denk dat in onze tijd deze vragen alleen nog maar sterker gevoeld zullen worden, als het gaat om leiders uit ons midden. Leiderschap is al snel iets verdachts... Woorden als 'gezag' en 'autoriteit' enzovoort hebben in onze tijd zo vaak heel negatieve connotaties gekregen, connotaties van machtsmisbruik, ongelijkheid, eerzucht en 'over-de-hoofden-van-mensen-beslissen'. Als je daarom vanuit onze tijd gezien de woorden van Petrus leest, zeg nu zelf..., dan is zo'n tekst toch best heel vreemd? De gemeente als een kudde, een kudde schapen... Alsof een wij tegenwoordig zo volgzzaam zijn...! En dan: gewone gemeenteleden die herders zijn, gewone gemeenteleden die in opdracht van de Opperherder Jezus Christus Zelf opereren in de gemeente... Een gemeente die hen onderdanig moet zijn, dat ook nog (zie: vers 5a)... Dat is toch allemaal niet van deze tijd?

Ik zeg niet dat wij moeten doen alsof wij in de eerste eeuw na Christus leven. Er is inmiddels heel wat veranderd, soms ten kwade, maar ook heel vaak ten goede, laten wij wel zijn. Maar alle eeuwen door heeft God Zijn volk Israel... en Zijn kerk, Zijn gemeente, geleid door heel gewone mensen. Dat is een constante lijn in Gods weg met Zijn mensen.

Alle eeuwen door heeft God Zijn volk Israel en ook Zijn kerk geleid door heel gewone mensen. Mensen die in Naam van God, in Naam van Christus mochten spreken... moesten spreken... soms ook hun medeschapen moesten tegenspreken. Mensen die in Naam van Christus de kudde leiding moesten geven, op de weg moesten houden, terug moesten roepen. Mensen die in Naam van Christus mochten troosten en vergeving uitspreken. Mensen die in Naam van Christus de medeschapen bij het hartsgeheim van de gemeente moesten houden: Jezus Christus, de goede Herder.

Ik ben soms bang hè, dat wij door alles wat wij in de wereld om ons heen zien en ervaren..., dat wij soms geneigd zijn het hele kerkenraadssysteem al te veel volgens onze eigen tijd en eisen des tijds in te vullen... en dat daardoor het ambt ook aan inhoud dreigt te verliezen. Ambtsdragers die in Naam van Christus hun verantwoordelijkheid op zich nemen, daar gaat het om... Of zijn deze mannen en vrouwen voor ons meer vertegenwoordigers van de gemeente, mensen die een extra taak op zich nemen en de belangen van de gemeente behartigen? Zijn zij daarom een afspiegeling van de gemeente? (Oude en jonge kerkenraadsleden, mannen en vrouwen, hoog- en laagopgeleid, uit de wijk en buiten de wijk.. een soort democratie, zoals de Tweede Kamer) Wij denken vaak heel bedrijfsmatig, en zeker ook democratisch... en ook nog eens taakgericht. Is dat fout? Nou nee..., maar het is wel een heel andere manier van spreken over de leidinggevenden, zoals Petrus erover sprak. Je bent als ambtsdrager geen volksvertegenwoordiger, geen wadrukker-gemeentelid-dan-gemiddeld..., nee je bent – zo zegt het bevestigingsformulier – als ambtsdrager geroepen, geroepen van Godswege.

Daardoor ontvang je geen millimeter meer aanzien en respect dan de andere gemeenteleden, maar toch... je hebt een mandaat. Je bent een instrumentje waardoor Christus onze gemeente wil regeren. Je mag namens je Zender, Degene die je heeft geroepen, optreden. Je mag als gewoon schaap van de kudde het ambt van herder bekleden..., een herder die gewoon te midden van de schapen leeft en deel uitmaakt van de kudde..., maar ook een herder, een herder die voor de kudde uitgaat, die naast hen wil staan, die als het nodig is tegenover hen durft te staan, die achter hen staat... Je bent als ambtsdrager een herder, een herder in opdracht van de Opperherder, zoals Petrus dat zo heel mooi zegt.

Nou, dat vraagt wat van de ambt dragers om schaap en herder tegelijkertijd te zijn. Maar dat vraagt ook wat van de gemeente. De gemeente hoeft zich natuurlijk niet als domme schapen door hen te laten behandelen, stel je voor! Maar de gemeente moet wel bereid zijn om zich te laten leiden. Want wij zijn een kudde, als kudde samengeroepen. De gemeente moet de ambtsdragers daarom het vertrouwen geven. En voor hen en hun herderstaak bidden.

De herderstaak

Ambtsdragers zijn dus geen volksvertegenwoordigers met allemaal taken namens het volk. Geen belangen-behartigers van welke groep in de gemeente dan ook. Zij zijn een groep herders die samen de kudde mogen weiden. Dat is hun kerntaak. De kudde hoeden en weiden.

Wat houdt dat dan concreet in? Nou, zorgen dat er voldoende voedsel is voor de kudde. Het oude bevestigingsformulier spreekt over het 'de kudde weiden in de grazige weiden van Gods Woord'. De kudde dus van geestelijk voedsel voorzien, hen bijeenroepen voor de erediensten, en samen door dat Woord van God gevoed worden. ... Zorgen dus voor het voedsel voor de kudde en... de kudde beschermen en bij elkaar houden. Dat zijn de kerntaken van een herder.

Over dat bij elkaar houden: vele makke schapen moeten in één hok passen, zo zegt men wel eens. Nu, of de hervormde wijkgemeente Schollebaar uit allemaal van die makke schapen bestaat... Het gaat erom dat de schapen bij elkaar blijven, niet omdat zij zo mak en eensgezind zijn, maar omdat wij allemaal die ene Herder, de Heere Jezus nodig hebben. *Dat* is de focus van heel het gemeentelven en daarom ook van jullie verantwoordelijkheid: *de schapen bij de Opperherder houden, tot die goede Herder brengen, terugroepen, helpen om bij die Herder te blijven en niet af te dwalen, ze iets proberen te laten ervaren hoe goed die goede Herder voor ons is.*

Uiteindelijk gaat het niet om de verhouding kerkenraad – gemeente, maar om de verbinding tussen de Opperherder, de Heere Jezus, en Zijn kudde. Daaraan ben je als ambtsdrager dienstbaar. Want... het is Zijn kudde. Hoed Gods kudde, zo begon Petrus. Zorg niet voor je eigen club, je eigen vereniging..., nee, een gemeente is veel kostbaarder. Het is Gods kudde. Als ik dat zo zeg... dan komt er allereerst *verwondering* bij mij op: wie ben ik dat ik zorg mag dragen voor Gods kudde? *Verwondering*. Maar ook *verantwoordelijkheid*. Ik draag verantwoordelijkheid,

niet over mijn eigen eigendommen..., maar over Gods kostbare eigendom. *Verwondering*. *Verantwoordelijkheid*. Maar ook... ja, ook een *troost*, want: God zal Zijn zorg voor de kudde niet helemaal van mij laten afhangen. Ik alleen hoef de kudde niet te redden, te beschermen, te roepen en terug te brengen..., God zorgt wel voor de kudde. Het is immers ZIJN kudde. Uiteindelijk mag ik vertrouwen op die Opperherder.... Die alle verantwoordelijkheid voor de kudde op zich heeft genomen, ja, Die zelfs Zijn leven heeft gegeven voor Zijn kudde.

Er volgen dan nog een aantal bijbepalingen bij de oproep om Gods kudde te hoeden. Even heel kort: Hoed de kudde Gods niet gedwongen, maar vrijwillig, zegt Petrus er achter aan. Dus: je moet niet herder worden, omdat je je moreel verplicht voelt, omdat niemand anders het anders zou doen en de boel daarom in zo storten. Nee, dan moet je het niet doen. Doe het vrijwillig! Laat het echt een keuze met je hart zijn.

Petrus geeft verder nog twee andere bepalingen: wees geen herder met de intentie om er zelf beter van te worden, maar wees herder met belangeloze toewijding. En: stel u niet heerszuchtig op, maar wees een voorbeeld. Men moest dus ook oppassen voor de gevaren die bij leidinggevende functies om de hoek komen kijken, namelijk: 'zelfverrijking', er zelf beter van willen worden, heerszuchtig worden, je als manager verheven voelen boven de anderen. Nee: wees dus vrijwillig herder, met belangeloze toewijding, als een voorbeeld voor de gemeente.

Als ik het zou moeten samenvatten, dan zou ik zeggen: wees een ambtsdrager vanuit je hart. Niet omdat het moet. Niet om daar iets mee te bereiken. Niet om daar groter door te worden. Maar vanuit de liefde in je hart voor Christus. De liefde van je hart voor Christus en voor Zijn bonte kudde.

Dat wordt van de ambtsdragers verwacht..., maar dit wordt ook van de andere gemeenteleden gevraagd. Uiteindelijk gaat het er niet om dat die kudde schapen in de watten wordt gelegd, dat de kudde wat geestelijk voedsel naar ieders smaak ontvangt op zondag en verder netjes wordt nagelopen. Uiteindelijk gaat het om die relatie van dat ene schaap met de Opperherder. Hoe bent u gemeentelid? Bent u een schaap dat zich laat voeden, dat soms even blaait als het verkeerd gaat, en dat verder een kuddedier is? Of bent u een schaap, dat de stem van de Opperherder opmerkt en volgt? Daar is het alles om te doen: om die Opperherder. Om samen Hem te loven, te danken. Om samen Hem te volgen. Daar gaat het om bij ambtsdragers en bij andere gemeenteleden: om de liefde uit mijn hart voor Hem en voor Zijn kudde.

ds. E.G. (Eddy) de Kruijff
tel. 010 210 89 71
dekruijff@live.nl